

*Helsingin Kaupunginvaltuuston
kokous tiistaina syyskuun 12 päi-
vänä 1916 k:lo 7 i. p.*

ESITYSLISTA.

N:o 1.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Ruotsin alamaisen, leskirouva Anna Eufrosyne Maria Gustafssonin Suomen kansalaisuuden hakemuksen johdosta.

Hakija on syntynyt 1862, nauttii kansalaisluottamusta, on oleskellut täällä vuodesta 1889 lähtien, saanut poliisilta hyvän arvosanan käytöksestään ja ansaitsee noin 150 markkaa kuukaudessa.

V. V.:

Kvsto ilmoittanee, ettei hakemusta vastaan ole mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 2.

Maist:n kirjelmät ynnä Lääninhallituksen lähetteet elinkeino-oikeuden hakemusten johdosta, joita ovat tehneet:

a) Ruotsin alamainen, liikemies Gustav Martin Lundh.

Hakija, joka anoo oikeutta harjoittaa luvallista avonaista elinkeinoa, panee hakemuksensa oheen selvityksen, että hän nauttii kansalaisluottamusta ja on tullut lailliseen ikään, ololipun sekä takuun kolmena vuonna valtiolle ja kunnalle menevistä veroista.

b) Ruotsin alamainen, leipuri Knut Fritiof Wolfram Wetter.

Hakija anoo lupaa leipurinammatin harjoittamiseen palkkatyöläisiä käyttämällä sekä panee sitä varten hakemuksensa oheen papinkirjan, selvityksen siitä, että hän on täysivaltainen ja hyvämaineinen, ololipun ja asianmukaisen takuun valtiolle ja kunnalle kolmena vuonna menevistä veroista.

c) Italian alamainen, parturi Ludovicus Petrus Caesar Rudolfi.

Hakija, joka anoo lupaa parturinammatin harjoittamiseen, panee hakemuksensa oheen papinkirjan, josta näkyy, että hän on tullut lailiseen ikään sekä nauttii kansalaishuottamusta, ynnä takuun kolmena vuonna valtiolle ja kunnalle menevistä veroista.

Poliisimestari puoltaa myöntymistä kaikkiin hakemuksiin.

V. V.:

a) ja b) kohdassa mainittuihin hakemuksiin nähden Kvsto ilmoittanee, ettei niitä vastaan ole mitään muistuttamista.

Kun c) kohdassa mainittu hakija ei ole selvittänyt että hän, niinkuin $31/3$ 1879 elinkeinosta annetun asetuksen 12 § säättää, oleskelee tässä maassa asianmukaisella luvalla, ehdottanee Kvsto tätä hakemusta evättäväksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 3.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete Aktiebolaget Troili Maskinaffär—Troilin Konekauppa Osakeyhtiön hakemuksen johdosta saada täällä myydä vähemmän myrkyllisiä aineita.

V. V.:

Myrkyllisten tavarain kaupasta $14/2$ 1888 annetun asetuksen mukaan saa luvan sanottuun asetukseen liittyvässä luettelossa B mainittujen myrkyllisten aineiden myymiseen Kuvernööri myöntää m. m. elinkeinonharjoittajille, jotka ovat oikeutetut ilmoituksen tehtyään harjoittamaan kauppaa avonaisessa myymälässä, ja kun hakemus tarkoittaa tuollaisten tavarain myyntiä sekä yhtiö elinkeinoilmoituksen tehtyään on ilmoitettu kaupparekisteriin, ilmoittanee Kvsto, ettei sen puolelta ole hakemusta vastaan mitään muistuttamista.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 4.

Maist:n kirjelmä ynnä Uudenmaan läänin Kuvernöörin päätös $20/5$:ltä 1916 viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäiskaupan järjestämisestä Helsingin kaupungissa kesäkuun 1 päivän 1916 ja kesäkuun 1 päivän 1918 välisenä aikana.

Asiakirjoista näkyy että, sittenkun Maist. eräistä viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain kaupan rajoituksista $2/5$ 1895 annetun asetuksen 2 §:n säännöksen johdosta oli pyytänyt Kvston lausuntoa siitä, montako tuollaisen kaupan oikeutta olisi edellä mainituksi myyntikaudeksi annettava sekä missä osissa kaupunkia tuollaisia vähittäismyyntikauppoja ei saisi olla, oli Kvsto $11/12$ 1915 puolestaan päättänyt, että erikoisia viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntioikeuksia ei mainituksi

ajaksi annettaisi sen vähittäiskaupan lisäksi, jota edellä mainitun asetuksen 1 §:n 2 momentin johdosta erityisestiä luvatta saa harjoittaa se, jolla on oikeus vähittäin myydä paloviinaa ja siihen verrattavia tavaroita.

Kvston edellä kerrotusta päätöksestä on Maist. antanut tiedon Kuvernöörille ja samalla ilmoittanut, että Maist. sekä edellä mainitun asetuksen 2 §:n 3 momentin säännökseen että siihen katsoen, että Keisarillinen Senaatti, huolimatta kaupunginviranomaisten joulukuun 9 ja 29 päivänä 1913 tekemistä yhtäpitävistä päätöksistä, jotka kävivät samaan suuntaan kuin Kvston edellä kerrottu päätös, oli tehtyjen valitusten johdosta myöntänyt erinäisille henkilöille oikeuden viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain kauppamiseen, saamatta kaupunginviranomaiset tilaisuutta oikeutensa mukaisesti määrätä, mihin osiin kaupunkia tuollaisia vähittäismyyntipaikkoja ei saisi sijoittaa, vielä vähemmän käydä asiallisesti tutkimaan kutakin eri hakemusta, ⁸/₁ 1916 asiaa käsitellessään oli äänestettyään osaltaan harkinnut oikeaksi vahvistaa viinikauppaoikeuksien luvun puheena olevana myyntikautena 22:ksi eli niin moneksi, kuin ylemmät viranomaiset Maistraatille saapuneiden tietojen mukaan olivat viimeksi mainitun vuoden alussa niitä kaupungissa antaneet, minkä ohessa Maist. näiden Kvston ja Maist:n toisistaan eriävään päätösten johdosta oli usein mainitun 2 §:n 2 momentin säännöksen mukaisesti jättänyt asian Kuvernöörin ratkaistavaksi sekä samalla anonut, että Kuv., siinä tapauksessa että tekisi asiassa samaan suuntaan käyvän päätöksen kuin Maist., palauttaisi sen, jotta kaupunginviranomaisilla olisi tilaisuus päättää niiden asiana olevista seikoista.

Kuv. on sittemmin ²⁰/₅ 1916 antamallaan päätöksellä lausunut mielensä asiasta ja viinikauppa-asetuksen 2 §:n 2 momentin mukaan Kuvernöörillä olevan toimivallan nojalla ekä siihen nähden, että Kvsto, siitä huolimatta että se vastamainitun pykälän määräysten mukaan olisi ollut sekä oikeutettu että velvollinen lokakuun kuluessa 1915 lausumaan mielensä siitä, missä seuduin Helsingin kaupunkia viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäismyyntipaikkoja myyntikautena 1916—1918 ei saisi olla, ei ole käyttänyt tätä sille laissa taattua oikeutta, päättänyt:

1) että sen viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain vähittäiskauppaoikeuden lisäksi, mikä edellä mainitun asetuksen 1 §:n 2 momentin mukaan on paloviinan ja muiden väkevämpäin väkiviinajuomain vähittäismyyntioikeuden haltijalla, tuollaisten Helsingin kaupungissa kesäkuun 1 päivän 1916 ja kesäkuun 1 päivän 1918 väliseksi myyntikaudeksi luovutettavain vähittäismyyntioikeuksien luku on määrättävä kolmeksineljättä (33) eli siksi määräksi, minkä Kuv. tehtyjen valitusten johdosta oli asianomaisille antanut kesäkuun 1 päivän 1914 ja kesäkuun 1 päivän 1916 väliseksi myyntikaudeksi; sekä

2) että alueen, missä viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain kauppa saa myyntikautena 1916—1918 harjoittaa, tulee pysyä samana, mikä Kvston ja Maist:n viimeksi tekemäin yhtäpitävään päätösten mukaan on varattu tuollaisten alkoholipitoisten tavarain kauppa varten ¹).

1) Tästä seikasta ovat kaupunginviranomaiset viimeksi myyntikaudeksi 1912—1914 päättäneet seuraavaa:

Vähittäismyyntipaikkoja ei saa olla:

a) kuudennessa, seitsemännessä, kahdeksannessa, yhdeksännessä, kymmenennessä, yhdennessätoista, kahdennessatoista, kolmannessatoista, neljännessätoista ja viidennessätoista kaupunginosassa eikä asemakaavaan ottamattomalla kaupungin alueella;

b) ensimmäisessä kaupunginosassa Rauhankadun pohjoispuolella, mutta kyllä mainitun kadun varrella;

c) toisessa kaupunginosassa Hallituskadun pohjoispuolella, mutta kyllä mainitun kadun varrella sekä Mikonkadun N:oissa 9 ja 11;

d) kolmannessa kaupunginosassa Unioninkadun varrella Kauppatorin eteläpuolella eikä mainitun kadun ja Länsirannan välisissä kortteleissa;

Juovutusjuoma-asiain valmisteluvaliokunta:

Edellä mainittu Kuvernöörin toimenpide viinien ja miedompain juovutusjuomain kaupan järjestämiseksi myyntikautena 1916—1918 aiheuttaa valiokuntaa ensinnäkin huomauttamaan, että sitä asiaintilaa, johon tämä kysymys on Kuv:n vastamainitun päätöksen johdosta saatettu, ei ole sekotettava siihen tilanteeseen, minkä hallinnolliset valtionviranomaiset aikaansaivat myyntikaudeksi 1914—1916. Viimeksi mainittuun myyntikauteen nähden päättivät nimittäin Kvsto ja Maist. *yhtäpitävästi*, että erikoisia miedompain juovutusjuomain myyntioikeuksia ei enää annettaisi. Tähän katsomatta läänin Kuv. kuitenkin antoi moniaille entisille viinikauppiaille oikeuden myydä tuollaisia tavaroita lähemmin ilmoitetuissa myyntihuoneistoissa. Tästä toimenpiteestä Kvsto tosin valitti, pääasiallisesti huomauttaen että toimenpide oli lainvastainen ei ainoastaan sen johdosta, että asiasta voimassa oleva asetus soi kunnan viranomaisille vallan vapaasti määrätä myyntioikeuksien luvun, vaan senkin johdosta että kunnan viranomaisilta oli riistetty oikeus päättää myyntialueesta sekä asiallisesti käsiteltäväksi ottaa eri hakemukset, mutta K. Senaatti kuitenkin hyväksyi ja vahvisti noudatettavaksi Kuv:n toimenpiteen.

Paraikaa jatkuvaan myyntikauteen kohdistuva viinikauppakysymyksen käsittely eroaa edellä kerrotusta menettelystä sikäli, ettei valiokunnan mielestä tällä kertaa ole Kuvernöörin toimenpiteessä muodolliselta kannalta todettavissa lainvastaisuutta.

Eräistä viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain kaupan rajoituksista $\frac{2}{5}$ 1895 annetun asetuksen 2 §:n mukaan tulee maistraatin joka toinen vuosi hankkia kaupunginvaltuutusmiesten lausunto siitä, kuinka monet tuollaisten juomain vähittäismyyntioikeudet on seuraaviksi kahdeksi myyntivuodeksi annettava sekä missä kaupungin seu-
duissa sellaisten juomain vähittäismyyntipaikkoja ei saa olla. Jos maistraatti on asiasta yhtä mieltä kaupunginvaltuutusmiesten kanssa, jääköön asia sen varaan. Vastakkaisessa tapauksessa toimittaa maistraatti asian kuvernöörille, *jonka ratkaistava se on.*

Kun nyt kaupunginviranomaiset ovat olleet eri mieltä asiasta, ei se seikka, että Maist. on määrätessään annettavain myyntioikeuksien luvun laiminlyönyt samalla lausua mieltänsä vastaisesta myyntialueesta, näy laillisesti estävän Kuvernööriä tästäkin seikasta päättämästä. Huomauttaen että Kvstolla siihen katsoen, että se puolestaan on päättänyt, ettei erikoisia viinikauppaoikeuksia anneta, ei ole ollut aihetta lausua mieltänsä siitä alueesta, missä tuollainen kauppa olisi luvallinen ja että Kuvernöörin päätöksessä oleva lausunto siitä, että Kvsto on mainitussa kohden saattanut itsensä syypääksi laiminlyöntiin, ei siis näy olevan oikeutettu, katsoo valiokunta, ettei Kvstolla ole aihetta ryhtyä muuhun toimenpiteeseen asiassa kuin, valittaen ettei sen yritystä monopolisoida koko juovutusjuomakauppa väärinkäytösten hillitsemiseksi ole otettu huomioon, merkitä puheena oleva päätös tiedoksi saaduksi ja julkaista se kunnan asetuskokoelmassa.

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin.

e) neljännessä kaupunginosassa Kansakoulu- ja Simonkadun pohjoispuolella eikä mainittujen katujen varsilla; sekä

f) Fredrikinkadun länsipuolella sijaitsevalla neljännen ja viidennen kaupunginosan alueella, mutta kyllä mainitun kadun varrella; samoinkuin

että kaupungin muissa osissa viinien ja muiden miedompain juovutusjuomain kauppaa ei saa harjoittaa kirkon, koulun, kasarmin, sairaalan eikä semmoisen paikan läheisyydessä, mihin väkeä mainittavammin kokoontuu, ei myöskään Kauppa- ja Rautatientorin eikä Simon- ja Kaivokadun pohjoispuolella sijaitsevain Itä ja Länsi Henrikinkadun osain varrella.

N:o 5.

Maist:n kirjelmä ynnä K. Senaatin päätös ilmoituksineen luvan myöntämisestä M. A. Castrénin muistopatsaan pystyttämiseen.

K. Senaatin 27/6 1916 päivätty päätös osottaa että, sittenkun K. M. oli senaatin esityksestä 15/11 1913 suvainnut armossa sallia kielentutkijalle, professori Mathias Aleksanteri Castrénille pystytettäväksi muistopatsaan kaupungin historiallis-kansatieteellisen museon uuden rakennuksen edustalla olevaan avonaiseen paikkaan tässä kaupungissa, Senaatti on ensinmainittuna päivänä tästä ilmoittanut Uudenmaan läänin Kuvernöörille ja Muinaistieteelliselle Toimistolle, samalla saattaen tiedoksi, että K. M. oli asiaa esiteltäessä suvainnut Senaatin alamaiseen alistukseen omakätisesti kirjoittaa sanat: „Myönnyttään. Toivon kuitenkin, että muistopatsas on oleva luonnosta onnistuneempi.“

Läänin Kuvernööri on Maistraatin välityksellä Kvstolle lähettänyt K. Senaatin päätöksen tiedoksi saatettavaksi.

V. V.:

Edellä mainittu päätös merkittäneen tiedoksi saaduksi sekä päätös varustettuna todistuksella tiedoksi antamisesta palautettaneen Kuvernöörille.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 6.

A) Jatkokäsittelyyn 11/4:stä 1916: Maist:n kirjelmä ynnä K. Senaatin Sivilitoimituskunnan lähete Helsingin kaupungin uuden rakennusjärjestyksen ehdotusta vastaan tehtyjen muistutusten johdosta; sekä siinä yhteydessä

b) asiasta annettu valiokunnan mietintö (Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1916); ja

c) Sosialilautakunnan kirjelmä toimenpiteisiin ryhtymisestä asunnonpuutteen poistamiseksi (Pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1916, liite VIII).

Terveysterveyslautakunta on antamassaan lausunnossa ilmoittanut, ettei Lautakunnalla ole terveydelliseltä kannalta mitään muistuttamista ehdotettua Helsinginniemen alueen rakennusjärjestyksen muutosta vastaan, ja on Lautakunta sentähden puoltanut sen hyväksymistä.

Kvsto:

Valiokunnan ehdotus hyväksyttiin muutoin, paitsi mitä tulee alempana mainittuihin rakennusjärjestyksen kohtiin, joihin nähden Kvsto päätti:

hyväksyä 1 §:n 2 momentin seuraavana: „Kaupunginaseமாகাavan hyväksymät kaupunginvaltuusmiehet, ja sitä koskeva päätös on säädetyssä järjestyksessä alistettava Keisarillisen Majesteetin tutkittavaksi“;

vastakerrottuun päätökseen liittyen hyväksyä 2 §:n seuraavana: „Muutoksen ja lisäyksen tekemisestä vahvistettuun kaupunginaseமாகাavan olkoon laki niinkuin 1 §:ssä on sanottu“;

samasta syystä hyväksyä 5 §:n viimeisen momentin seuraavana: „Kaupunginvaltuusmiesten asiasta tekemä päätös alistetaan säädetyssä järjestyksessä Keisarillisen Senaatin tutkittavaksi“;

tämän johdosta 6 §:n ensimmäisestä lauseesta poistaa sanat „semmoisenkin, joka on aikaisemmin vahvistettu kaupunginasemakaavan yhteydessä“;

53 §:ssä muuttaa suhdeluvun 3.4 luvuksi 3.8;

112 §:stä poistaa viimeisen lauseen; sekä

hyväksyä 136 §:n 1 momentin seuraavana: „Muutos tahi lisäys tähän rakennusjärjestykseen tehdään kaupunginvaltuusmiesten päätöksellä, joka voimaan tullakseen on alistettava Senaatin Talousosaston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.“

N:o 7.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen lähete K. Senaatin päätöksen johdosta, joka koskee maamme kaupungeille tulevain liikennemaksujen taksaehdotusten laatimisen tapaa ja järjestystä.

Tiedoksi ja vastedes noudatettavaksi on Kvstolle lähetetty Sivilitoimituskunnan kirjelmä 9/5:ltä 1916, josta käy selville että, sittenkun kysymys oli nostettu toimenpiteisiin ryhtymisestä tähänastisen eriäväisyyden poistamiseksi maamme kaupunkien tulevain liikennemaksujen kannannan tavassa ja järjestyksessä sekä Lainvalmistelukunnan toinen osasto oli K. Senaattiin antanut mietinnön ja ehdotuksen tähän kuuluvain olojen järjestämiseksi, on Senaatti edellä mainittuna päivänä määrännyt, että kaupunginviranomaisten on vastedes laatiessaan ehdotuksia puheena olevien maksujen kannannassa noudatettaviksi taksoiksi seurattava seuraavia ohjeita:

1) Kaupungin hyväksi määrättäköön kannettavaksi ainoastaan yksi maksu tavaroista, nimeltään liikennemaksu, sekä yksi maksu laivoista, nimeltään satamamaksu.

2) Muiden kaupungeille tulevien maksujen ottaminen myönnetään ainoastaan poikkeustapauksissa kaupungin puolelta tapahtuvan erityisen palveluksen korvaukseksi.

3) Kun kaupungit keisarillisen senaatin vahvistettaviksi alistavat ehdotuksia uusiksi taksoiksi liikenne- ja satamamaksujen kantamista varten, ovat kaikki voimassaoleviin taksoihin suunnitellut muutokset erikseen ilmoitettavat ynnä niitä aiheuttavat syyt, jonka ohella poikkeuksia alempana mainittavista yleisistä maksujen suorittamisen perusteista tehtäköön ainoastaan, kun se katsotaan ehdottoman tarpeelliseksi, jossa suhteessa ehdotus niinikään on tarkoin perusteltava.

4) Liikennemaksua saa panna ainoastaan tavaroille, joita vesiteitse kaupunkiin tuodaan tahi sieltä viedään; niin myös ulkomaalaiselle tavaralle, joka kaupunkiin saapuu rautateitse tahi maanteitse, jos tavara on tullin alainen ja mainitussa kaupungissa tullataan.

Liikennemaksuista vapautetaan kruunulle ja kaupungille kuuluvat tavarat, kauttakuluttavara, maataloustuotteet, joita lähiseudun väestö tuo kaupan, niin myös, ellei tavara ole tullin alainen, matkustajain kapiineet ynnä muuttotavarat, postilähetykset sekä näyttely- ja näytetavarat.

Tavara, joka on ulkomaalta saapunut kaupunkiin sieltä tullaamatta lähetettäväksi toiseen paikkakuntaan maassa, on yleensä vapaa maksusta, mutta sellaiselle tavaralle voidaan, keisarillisen senaatin antamalla eri luvalla, panna erityinen alhainen liikennemaksu, jos kaupungin liikennelaitoksia käytetään sen kuljetuksessa.

Varastoon pannut tavarat ovat liikennemaksun alaiset, vaikkei niitä kaupungissa

tullatakaan, mutta on sellainen maksu niistä suoritettava ainoastaan kerran kullekin kaupungille. Tällöinen tavara on sentähden vapaa enemmästä liikennemaksusta, jos se tullaamattomana jälleen maasta viedään.

5) Kauttakulkuvarastotavarasta ja yleiseen varastomakasiiniin pantavasta tullaamattomasta tavarasta saa kantaa liikennemaksua vasta silloin, kun tavara tullataan tahi varastoon siirretään.

6) Liikennemaksua pannaan erityisen tariffin mukaan, joka sisältää määrätyn maksumäärän kultakin yksikkönä käytettävältä tavaramäärältä.

7) Vahingoittuneesta tahi pelastetusta tavarasta kannetaan liikennemaksua alennetun asteikon mukaan, noudattamalla tullisäännön vastaavia määräyksiä.

8) Alennettuja tariffimääriä älköön määrättäkö kannettaviksi muista kuin näissä säännöissä mainituista tavaraluokista.

9) Satamamaksua saa kantaa ainoastaan sellaisesta laivasta, joka kaupunkiin poikkeaa tahi siellä ankkuroid.

10) Satamamaksun suorittamisesta vapautetaan kruunun laivat, laivat, jotka ovat satamasta lähteneet, mutta joiden on merivahingon, myrskyn, vastatuulen tahi samankaltaisen syyn vuoksi täytynyt sinne palata ennenkuin aiottu matka on ehditty suorittaa, alukset, jotka ovat otetut jahtiklubin tahi purjehdusseuran luetteloihin, niin myös purret sekä yhtä tonnia vähemmän kantavat alukset.

11) Satamamaksua on suoritettava joka kerralta kuin laiva käy satamassa, kuitenkin niin että laivasta, joka ainoastaan kulkee satama-alueella tahi kaupungin tullikamari-piirissä, sekä laivoista, jotka tekevät säännöllisiä matkoja, maksun saa kantaa määrättyltä purjehdusajalta.

12) Satamamaksu laivoista lasketaan tonnilluvuin ilmoitetun kantavuuden mukaan, mutta voidaan laivoista, jotka ainoastaan käyvät satama-alueella, sekä yhdeksätoista tonnia pienemmistä aluksista kantaa kappaleluvun mukaan. Laivan kantavuutta osoittaa sen kantavuuskirja, mutta ellei sellaista ole, määrätään kantavuus asianomaisen satamapalvelijaston tahi kantomiehen harkinnan mukaan siten, että yhden tonnin lasti katsotaan vastaavan 4 kuutiometriä halkoja, 12 1/2 hehtolitraa suolatavaraa, 25 hehtolitraa kalkkia, 1 kuutiometriä hiekkaa tai kiviä, 250 muuritiiltä tahi 1,000 kiloa muuta tavaraa.

13) Satamamaksun laskemista varten määrättäköön eri tariffimääriä ainoastaan seuraaville viidelle laivaluokalle: a) ulkomaalaisille laivoille, jotka kuuluvat sellaisiin valtakuntiin, joiden kanssa ei ole sopimusta tehty niistä kotoisin olevien laivojen asettamisesta satamamaksuihin nähden kotimaisten laivojen vertaisiksi; b) laivoille, jotka saapuvat suoraan ulkomaalta poikkeamatta satamaan keisarikunnassa tahi Suomessa; c) laivoille, jotka kulkien tullipassilla, saapuvat keisarikunnan tahi Suomen satamasta, vaikkapa ulkomaalta tuomallaan lastilla; d) laivoille, jotka ilman tullipassia tekevät matkoja Suomessa; e) laivoille, jotka välittävät liikettä satama-alueella tahi kaupungin tullikamari-piirissä.

14) Huojennusta satamamaksussa myönnettäköön höyrylaivoille, jotka ennakolta ilmoitettuina aikoina säännöllisesti käyvät satamassa.

15) Satamamaksua suoritetakoon puoli määrää laivasta, joka tulee ja lähtee lastitta tai painolastissa, sekä laivasta, joka satamaan poikkeaa hätäpakosta merivahingon, myrskyn, vastatuulen tai senkaltaisen syyn vuoksi tahi ottamaan määräystä, hankkimaan muonaa ja juomavettä, suorimaan tai muusta sellaisesta satunnaisesta syystä, siellä purkamatta taikka ottamatta lastia.

Edellä mainitun asian yhteydessä on Senaatti päättänyt samalla käskä kaikkien kuvernöörin kehottaa asianomaisia lääniensä kaupunginviranomaisia liikenne- ja satamamaksutaksain ehdotuksia laatiessaan ottamaan huomioon sen mahdollisuuden, että kuluvan vuoden päätyttyä tuulaakimaksua ei enää tule kannettavaksi.

V. V.:

Kun se komitea, joka on asetettu valmistelemaan kysymystä yhteistyön aikaansaamisesta maamme suurempain kaupunkien kesken yhtenäisten liikennetaksain saavuttamiseksi ja johon Kvsto Turun Kvston kehotuksesta $\frac{6}{10}$ 1916 valitsi edustajia, on, mikäli V. V. on saanut tietää, aikonut tämän syyskuun kuluessa pohdittavaksi ottaa K. Senaatin edellä kerrotun määräyksenkin, sekä selvitys tuulaakimaksun oikeudellisesta laadusta on odotettavana Kunnalliselta Keskustoimistolta, ehdottaa valiokunta, että ennen muuhun toimenpiteeseen ryhtymistä asiassa Kvston puolelta komitean lausuntoa asiasta ja edellä mainittua selvitystä odotetaan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 8.

Maistn kirjelmä ynnä K. Senaatin Sivilitoimituskunnan kirje ilmoituksineen että lisätyn Kvston päätös lisämäärärahaan myöntämisestä kulkutautisairaalaan varten on vahvistettu.

Sittenkun Kvsto lisätyin luvuin oli $\frac{16}{5}$ 1916 päättänyt 1911 vuoden obligatsionilainasta osottaa Smk 712,779: 03 lisäykseksi kulkutautisairaalan rakennusmäärärahaan ja Smk 121,532: 96 lisäykseksi mainitun sairaalan kalustomäärärahaan sekä alistanut päätöksen K. Senaatin tutkittavaksi ja vahvistettavaksi, on K. Senaatti $\frac{15}{8}$ 1916 vahvistanut puheena olevan päätöksen.

V. V.:

Ilmoitettaneen Rkmrin tiedoksi, ja Sivilitoimituskunnan kirjelmä varustettuna todistuksella tiedoksisaamisesta palautettaneen läänin Kuvernöörille.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 9.

Maistn kirjelmä ynnä Uudenmaan läänin kuvernöörin päätös erinäisiä kaupungin lihan-tarkastusaseman taksaan muutoksia koskevasta asiasta.

Kokouksessaan $\frac{16}{5}$ 1916 päätti Kvsto hyväksyä erinäiset muutokset kaupungin lihan-tarkastusaseman $\frac{23}{10}$ 1914 vahvistettuun taksaan sekä pyytää läänin Kuvernöörin vahvistusta tälle päätökselle.

Kuvernööri on $\frac{11}{8}$ 1916 antamallaan päätöksellä vahvistanut mainitut muutosehdotukset.

V. V.:

Kuvernöörin päätöksen sisällys julkaistaneen kunnan asetuskokoelmassa.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 10.

Rkmrin esitys vieläkin yhden tavaravajan rakennuttamisesta Busholmaan.

Kokouksessaan $\frac{1}{8}$ 1916 päätti Kvsto Rkmrin esityksestä:

että aluksi 1,600 m²:n laajuinen tavaravaja rakennetaan Busholman kortteliin N:o 249 arviolta 40,000 markan kustannuksilla;

että, jos olot välttämättä vaativat, lisäksi yhden tai kaksi tavaravajaa saa Santa- ja Busholmaan rakentaa Rkmrin harkittua asiaa yksissä neuvoin kaupungin Muonitustoimikunnan kanssa, mutta että, jos tuollaisten tavaravajain tarvetta ilmaantuu sen jälkeen, kun Kvston istuntokausi ensi syksynä jälleen on alkanut, rakennuskysymys on alistettava Kvston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi; sekä

että tästä johtuvat kustannukset aluksi on pantava maksettavaksi tililtä A. IV. 30, vallitsevan sotatilan aiheuttamia kustannuksia, sekä vastedes ensintulevan vuoden budjettia käsitellessä tutkitaan, onko ja minkä verran määrärahaa tätä tarkoitusta varten pantava 1917 vuoden menosääntöön.

Rkmri ilmoittaa nyt, että edellä mainittu tavaravaja on kesän kuluessa rakennettu, annettu Helsingin Makasiiniosakeyhtiön hoitoon ja sen toimesta vuokrattu. Niinkuin Rkmri aikaisemmassa esityksessään edellytti, ei tämä tavaravaja ole riittänyt syystuonnin tarpeisiin. Nykyään vallitsee kaupungissa tuntuva puutetta makasiinitilasta, minkä johdosta erinäiset suuremmat liikkeet ovat Rkmriltä tiedustelleet, eikö kaupunki voisi heti ryhtyä rakennuttamaan yhtä tavaravajaa lisää Santa- ja Busholmaan.

Kaupungin yleisten töiden Hallitus, jonka lausunnon Rkmri on hankkinut, on ilmoittanut, että se makasiinitila, mikä saatiin teettämällä 1,600 m²:n laajuinen tavaravaja Busholman kortteliin N:o 249, jo on osottautunut aivan riittämättömäksi. Olot näyttävät välttämättä vaativan, että kaupunginviranomaiset viivyttelämättä ryhtyvät toimenpiteisiin tarpeellisen makasiinitilan hankkimiseksi, ja on Hallituksen mielestä rakennettava lisäksi samantyyppinen ja -kokoinen tavaravaja kuin mainittu kortteliin N:o 249 tehty. Uuden tavaravajan on Hallitus ehdottanut sijoitettavaksi Lastaajakadun varrelle kortteliin N:o 248, niinkuin lausunnon oheinen asemapiirros osottaa. Kustannuksia on laskettu olevan tasaluvuin 40,000 markkaa eli hiukan enemmän kuin edellisestä tavaravajasta, jonka kustannukset eivät nousseet aivan 40,000 markkaan. Kustannukset on nyt arvattu 40,000 markaksi kohonneiden rakennuskulujen johdosta. Lisäksi on Hallitus ilmoittanut, että uusi tavaravaja voi valmistua kuukauden kuluessa siitä, kun päätös sen rakennuttamisesta on tehty.

Rkmri ilmoittaa voivansa sanoa sanottavansa tästä asiasta lyhyesti ja on sentähden ainoastaan viitannut aikaisemmassa esityksessään (*Pain. asiakirj. N:o 35 vuodelta 1916*) oleviin perusteluihin ja laskelmiin. Samoin kuin Helsingin Makasiiniosakeyhtiö oli ottanut hoitoonsa jo rakennetun vajan, ottaisi se hoitoonsa uudenkin tavaravajan ja sen vuokrauksen aikaisemmin hyväksytyjen perusteiden mukaisesti.

Kun lisättyä makasiinitilaa oli hankittava joutuisasti ja suotavaa oli, että tämä työ ehdittäisiin suorittaa ennenkuin kaupunki ehkä ryhtyisi suurenlaisiin rakennusyrityksiin asuntohädän lieventämiseksi, oli Rkmri odottamatta Kvston päätöstä asiassa antanut kaupungin Rakennuskonttorin toimeksi heti ryhtyä tavaravajaa rakennuttamaan. Tästä toimenpiteestään ilmoittaen on Rkmri samalla esittänyt Kvston päätettäväksi:

että 1,600 m²:n laajuinen tavaravaja heti rakennetaan Busholman kortteliin N:o 248 arviolta 40,000 markan kustannuksilla; sekä

että vastamainittu summa on aluksi pantava maksettavaksi tililtä A. IV. 30, vallitsevan sotatilan aiheuttamia kustannuksia, sekä vastedes ensintulevan vuoden budjettia

käsiteltäessä harkitaan, onko ja minkä verran määrärahaa tätä tarkoitusta varten pantava 1917 vuoden menosääntöön.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 11.

Rkmrin esitys Sörnäsin rantatien varrella olevan tehdaskorttelin N:o 292 asemakaavan muuttamisesta.

Kokouksessaan 28/3 1916 päätti Kvsto, edellyttäen tarpeellisen muutoksen saatavan kaupunginasemakaavaan, Kone- ja Siltarakennusosakeyhtiölle erinäisillä ehdoilla myydä yhtiön omistamaan Sörnäsin Rantatien varrella olevaan tehdaskortteliin N:o 292 lännessä rajoittuvan, noin 18,580 m²:n laajuisen vesialueen, minkä ohessa Vsto käski Rkmrin, siinä tapauksessa että kauppa syntyy, Vstolle tehdä esityksen sellaisesta voimassa olevan kaupunginasemakaavan muuttamisesta, että myyty alue tulee liitetyksi mainittuun tehdaskortteliin.

Rkmri ilmoittaa nyt, että hakijan kanssa on tehty kauppakirja Kvston vastamainitun päätöksen mukaisesti, sekä esittää, että Vsto hankkisi puheena olevan asemakaavan muutoksen kaupungin yleisten töiden Hallituksen sitä varten laatiman suunnitelman mukaisesti.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 12.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä vesiklosettien laittamiseksi kansakoulujen käytettäväksi luovutettuun säätytaloon osaan.

Rkmrille on kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen tarkastaja ilmoittanut että, sittenkun säätytalossa nyttemmin on mainittuja kansakouluja varten varattu moniaita huoneita lukuvuodeksi 1916—1917, on osottautunut välttämättömäksi laittaa oppilaita varten uusia klosetteja. Tämän johdosta on mainittu tarkastaja kaupunginarkkitehdin keralla toimitunut katselmuksen paikalla ja havainnut, että nykyisiin klosettihuoneisiin kävisi kahdeksan uutta vesiklosettia sijoittaminen mainittavia muutoksia huoneisiin tekemättä, joten mainittu puute tulisi tarkastajan mielestä välttävästi poistetuksi. Kloseteista ynnä tarpeellisista sisustustöistä oli laskettu olevan kustannuksia 3,500 markkaa.

Siihen nähden että huoneistojen saaminen kansakouluille säätytalosta näytti nykyoloissa välttämättömän tarpeelliselta ja sopimus siitä olikin tehty, mutta näiden huoneistojen sopivaisuus niihin sijoitettavain 17 luokan käytettäväksi suuressa määrin riippui tarpeellisen klosettimäärän olemassaolosta, on Rkmri, siihen katsoen että oli välttämätöntä teettää työ ennen lukuvuoden alkamista, antanut kaupungin Rakennuskonttorin toimeksi heti ryhtyä työtä teettämään sekä Kvston aikaisemman päätöksen mukaisesti pannut tarkoitukseen tarpeelliset menot maksettavaksi tililtä A. IV. 30, vallitsevan sotatilan aiheuttamia kustannuksia. Säätytalon isännöitsijän suostumus työn teettämiseen oli tietenkin hankittu.

Asiaa käsiteltäessä oli niinkään pohdittu kysymystä, eikö käymälää kävisi laittaminen puistikkoon, joten asia tulisi ratkaistuksi vähemmillä kustannuksilla. Tuollaisen ehdotuksen oli Rkmri kuitenkin yksimielisesti hyljännyt katsoen sekä puheena olevan puistikon asemaan ja istutuksiin että sen käyttämiseen useiden koulujen leikkikenttänä.

Mainituilla perusteilla on Rkmri esittänyt, että Kvsto hyväksyisi Krin toimenpiteen sisustuttaa kahdeksan vesiklosettia kansakoulujen käytettäväksi annettuun säätytalon osaan 3,500 markan kustannuksilla, jotka on pantava maksettaviksi tililtä A. IV. 30.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 13.

Rkmrin ilmoitus erään satamaradalta korttelissa N:o 178 olevalle veistämötontille vievän haararaiteen suunnanmuutoksen johdosta.

Kokouksessaan 29/12 1915 päätti Kvsto:

että Osakeyhtiö Hietalahden laivatokka ja konepaja oikeutetaan laskemaan kartassa lähemmin osotettu haararaide satamaradalta korttelissa N:o 178 olevalle yhtiön vastaiselle veistämötontille seuraavilla ehdoilla:

että ilmoitettua raidesuuntaa pidetään väliaikaisena, ja on mainittu suunta kuuden kuukauden kuluessa käskyn saamisesta muutettava kaupunginviranomaisten antamain osotusten mukaisesti;

että kaupunki varaa itselleen oikeuden korvausta maksamatta yhdistää vaihderaitteen puheena olevaan raidelaitteeseen; sekä

että yhtiö oikeudesta edellä mainitun laitoksen teettämiseen suorittaa vuosimaksua markan kultakin raiteen pituusmetriltä kaupungin välittömästi käyttämällä maalla siitä päivästä lähtien, jona laitoksen rakennustyö alkaa siihen asti kun laitokseen käy sovittaminen Vston 23/3 1915 vahvistamia määräyksiä yksityisten tilapäisen raitiotien omistajan velvollisuudesta ottaa haltuunsa laitoksen täyttämän alueen kunnossa- ja puhtaanapito.

Rkmri mainitsee sanotun osakeyhtiön ilmoittaneen, että Rautatiehallitus ei ollut hyväksynyt edellä mainitun haararaiteen jatkoa, minkä johdosta yhtiö oli anonut saada sijoittaa haararaiteen ilmoituksen oheisen, Rautatiehallituksen rataosaston laatiman suunnitelman mukaisesti niin, että raide lähtisi Merisataman vierellä olevasta jonkin verran etäällä sijaitsevasta vaihteesta. Kun Kvston edellä kerrotun päätöksen mukaan haararaiteen

ilmoitettua suuntaa oli pidettävä väliaikaisena sekä sitä saisi muuttaa kaupunginviranomaisten antamain ohjeiden mukaisesti, näytti tämän kysymyksen lopullinen tutkiminen olevan Kvston asia. Ilmoittaen kaupungin yleisten töiden Hallituksen puoltaneen ehdotetun ratasuunnan hyväksymistä oli Rkmri kuitenkin, siihen nähden että hakijalle oli jonkin verran tärkeää, että asia ratkaistiin nopeasti, ja varsinkin kun erikoisviranomaiset olivat samaa suuntaa kannattaneet, katsonut voivansa kaupunginviranomaisten puolesta myöntyä hakijan anomukseen samoilla ehdoilla kuin 29/12 1915 oli päätetty ja esittänyt, että Kvsto hyväksyisi Krin toimenpiteen.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Hyväksyttiin.

N:o 14.

Rkmrin esitys Rajasaaren huvilapalstan N:o 1 a hallinto-oikeuden pitentämisestä.

Sittenkun kaupunkiin kuuluvan Rajasaaren huvilapalstan N:o 1 a vuokraaja, rakennusmestari S. Hongell oli Rkmriltä anonut hallinto-oikeutta mainittuun huvilapalstaan pitentäväksi 20 vuodella, on kaupungin yleisten töiden Hallitus, jonka lausuntoa Rkmri oli hakemuksen johdosta pyytänyt, antanut kaupunginasemakaava-arkkitehdin, kaupungingeodeetin ja kaupunginpuutarhurin toimeksi laatia ehdotuksen asiasta. Toimitettuaan tilalla katselmuksen ovat mainitut henkilöt lausuneet, että Rajasaaren tilus oli uudesti-järjestettäessä jaettu kolmeen huvilapalstaan, joista kaksi eteläisempää, N:ot 1 a ja 1 b, oli tammikuun 1 päivänä 1906 annettu vuokralle 30 vuodeksi eli 1935 vuoden loppuun, jota vastoin pohjoisen palstan vuokraus päättyy vasta vuonna 1943, kun vuokraajalle oli myönnetty 20 vuoden pitennys alkuperäiseen vuonna 1923 päättyvään vuokrakautensa. Tiluspalstalla N:o 1 a toimitetussa katselmuksessa oli todettu, että palstalla on seuraavat rakennukset, nimittäin: kaksikerroksinen huvilarakennus, pienempi asuinrakennus, ulkokuone, veisto- ja työpajarakennus sekä isonlainen telakkalaitteilla varustettu venevaja, kaikki puusta ja asfalttihuovalla katettuina. Tiluspalstalla oli todettavissa erinäisiä vuokraajan suorittamia parannus- ja kaunistustöitä, m. m. oli aikaisempaa rantareunustusta lujitettu ja korotettu sekä palstan hiekkakäytäviä parannettu, sula maa oli osittain muokattu puutarhaksi. Siinä tapauksessa että vuokraajalle myönnetään anomansa 20 vuoden vuokranpitennys, on hän sitoutunut täyttämällä korottamaan niitä tiluspalstan osia, jotka veden korkealla ollessa jäävät tulvan peittoon, istuttamaan palstalle koristepuita, korottamaan eräitä ennestään olevia käytäviä sekä louhimaan kalliota ja täyttämään syvennyksiä, kaikki hakemuksen oheisen asemapiirustuksen mukaan.

Tiluspalstasta vuonna 1905 laaditun vuokrakirjan 13 §:ssä säädetään seuraavaa: „Jos vuokramies, joka aikoo tiluksella toimeenpanna kalliita kaunistuksia tai muita niin laajoja parannuksia, että hän ei voi ennen vuokrakauden päättymistä saada niihin käyttämiään kustannuksia korvatuiksi, haluaa saada hallintakauttaan pitennetyksi, tulee hänen kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun kaupunki on tiluksen vuokralle antanut, Rkmrille tehdä ehdotus aiotuiksi parannuksiksi, jolloin Kvsto Rkmrin puoltosanan nojalla myöntää hänelle vuokrakauden pitennystä enintään kaksikymmentä vuotta, sillä ehdolla että luvutut

parannukset asianmukaisesti toimeenpannaan kymmenen vuoden kuluessa siitä, kun Kvsto on ehdotukset hyväksynyt ja pitennetty vuokraoikeus on myönnetty.“

Kun vuokramiehen tiluspalstalla jo toimeenpanemat ja lupaamat työt eivät ole sen laatuksia eikä niin kalliiksi käypiä, että 20 vuoden pitennystä kävisi pitäminen perusteltuna, ovat katselmusmiehet, siihen nähdessä saaren pohjoisimman huvilapalstan vuokrakausi päättyy vasta vuonna 1943, katsoneet voivansa ehdottaa, että puheena olevan huvilapalstan vuokrakautta pitennettäisiin 8 vuotta eli 1943 vuoden loppuun. — Vuokranpitennyksen ehdoksi olisi pantava, että vuokraajan lupaamain töiden tulee olla suoritettu vuokrakirjan 13 §:ssä säädetyn kymmenvuotiskauden kuluessa eli vuosina 1916—26 sekä että vuotuinen vuokramaksu pitennysajalta määrätään 500 markaksi nykyisen 250 markan vuokran sijasta.

Tähän ehdotukseen on kaupungin yleisten töiden Hallitus yhtynyt.

Sitenkun vuokramies oli edellä kerrotun ehdotuksen johdosta ilmoittanut, ettei hän ehdotetun lyhyen vuokranpitennyksen johdosta voinut sitoutua koristepuilla kaunistamaan huvilapalstaa, jota vastoin hän edelleen aikoi toimeenpanna muut lupaamansa työt, on Rkmri kaupungin yleisten töiden Hallituksen ehdotukseen liittyen ja Hallituksen esittämällä syillä katsonut voivansa puoltaa puheena olevan huvilapalstan hallintaoikeuden pitentämistä 8 vuodella vuokramiehen viimeksi esittämin muutetuin ehdoin ja sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi myöntää Rajasaaren huvilapalstan N:o 1 a vuokramiehelle, rakennusmestari S. Hongellille 8 vuotta pitennettyä hallintaoikeutta tammikuun 1 päivästä 1936 lukien eli 1943 vuoden loppuun 500 markkaan korotetusta vuosivuokrasta pitennysajalta sekä ehdolla, että vuokramies ennen 1926 vuoden loppua tiluspalstalla toimeenpane hakemuksen oheisessa kartassa osotetut parannus- ja kaunistustyöt, lukuun ottamatta huvilapalstan varustamista koristepuilla.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 15.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Krin tarverahain määrärahaan.

Rkmri huomauttaa, että Krin tarverahoja varten oli 1916 vuoden menosääntöön merkitty 15,000 markkaa eli sama määrä kuin useana edellisenäkin vuonna. Tältä tililtä oli ¹⁵/₈ 1916 kirjelmän oheisen erikoisluettelon mukaan pantu maksettavaksi menoja Smk 13,317: 44. Lisämääräraha oli sentähden osottautunut tarpeelliseksi, ja oli Rkmri laskenut sitä tarvittavan 10,000 markkaa.

Vahvistetun tarverahain määrärahan riittämättömyys ei johdu siitä, että Krin menot tältä tililtä olisivat tänä vuonna huomattavasti lisääntyneet, vaan siitä että Kri budjettiehdotusta laatiessaan oli laskenut nämä samoin kuin muutkin samantapaiset menot liian alhaisiksi, johon seikkaan vuositilintarkastajatkin olivat kiinnittäneet huomiota. Määräraha oli sentähden useana vuonna ylitetty tai myös oli lisämäärärahoja myönnetty, niin kuin näkyy seuraavasta taulusta:

	Määräraha	Tarpeellinen lisämääräraha.
1912	15,000: —	2,842: 79
1913	12,000: —	2,519: 30
1914	15,000: —	8,529: 61
1915	15,000: —	6,973: 50
1916	15,000: —	10,000: — (laskettu)

Seikkaperäinen selonteko eri eristä ei näytä tarpeelliselta, koska siitä ei kävisi selville muuta kuin mitä edellä mainitut summittaitiedot jo osottavat. Ainoa keino tarverahain määrärahan ylittämisen estämiseksi vastaisuudessa olisi sen korottaminen, josta seikasta Rkmrillä on tilaisuus ensi vuoden budjettiehdotuksessa tehdä esitys.

Rkmri on esittänyt, että Kvsto päättäisi käyttövaroistaan osottaa 10,000 markan lisäyksen Krin tämänvuotiseen tarverahain määrärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 16.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Liikennekonttorin ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaan.

Rkmri mainitsee, että Kvsto budjettia käsitellessään viime vuonna pani 1916 vuoden menosääntöön Liikennekonttorin „ylimääräisiä apulaisia varten“ 10,500 markkaa, joka summa perustui konttorin erikoislaskelmaan. Tässä erikoislaskelmassa oli merkitty ylimääräisten vaakamestarien palkaksi 2,100 sekä asiapoikain palkaksi 600 markkaa vuodessa. Liikennekamreeri edellytti tästä määrärahasta maksettavan kolmen ylimääräisen vaakamestarin palkat, jota vastoin v. t. apulaisvaakamestariksi otetun neljännen vaakamestarin palkka maksettaisiin avoimna olevan apulaisvaakamestarinviran määrärahasta. Kun Rkmri ei kuitenkaan pitänyt tuollaista menettelyä sopivana, pantiin neljännenkin ylimääräisen vaakamestarin palkka „ylimääräisten apulaisten“ tilille, minkä ohessa liikennekamreeri, jottei puheena olevaa määrärahaa tämän johdosta ylitettäisi, alensi ylimääräisten vaakamestarien palkat 1,800 ja asiapoikain palkat 480 markkaan. Liikennekonttori oli kuitenkin nyttemmin ylimääräisten vaakamestarien ja asiapoikain anomuksen johdosta esittänyt, että budjetinjärjestelyssä taattu, vaikkakin menosääntöön panematta jäänyt palkkaus heille maksettaisiin kuluvan vuoden alusta lukien. Tätä esitystä oli v. t. liikennekamreerikin puoltanut pitäen sitä kaikin puolin oikeutettuna.

Vastoin luuloa oli Liikennekonttoriin kuitenkin työn lisääntymisen johdosta täytynyt $\frac{1}{6}$ 1916 asettaa ylimääräinen vahtimestari 90 markan kuukausipalkkiolla. Työ pakka-huoneessa oli nimittäin aika ajoin lisääntynyt siinä määrin, että punnituksessa oli täytynyt käyttää apuna hissipalvelijoitakin. Ylimääräisen vahtimestarin toimi voitaneen kuitenkin lakkauttaa elokuun päättyessä. Tässä yhteydessä sopii lisäksi mainita, että Liikennekonttorin kannanta oli $\frac{31}{7}$ 1916 noussut Smk:aan 386,191: 20 Smk:n 363,067: 61 sijasta

viime vuonna samaan aikaan. Koko vuodelta on tuulaaki- ja liikennemaksuja edellytetty kertyvän 660,000 markkaa, joka summa luultavasti osottautuu erittäin varovasti laske-
tuksi.

Rkmri osaltaan on kaikin puolin kannattanut myöntymistä Liikennekonttorin esitykseen pitäen sitä täysin oikeutettuna, sekä esittää, että Kvsto päättäisi lisäykseksi Liikennekonttorin „ylimääräisten apulaisten“ palkkausmäärärahaan täksi vuodeksi osottaa 2,370 markkaa maksettavaksi Kvston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Kun sanomalehdissä hiljattain asiantuntevalta taholta julkaistun, Liikennekonttorin työtehtäviä käsittelevän kirjoituksen johdosta oli valiokunnassa pantu kyseeseen, eikö ylimääräisiä vaakamestarinvirkoja kävisi heti lakkauttaminen sekä näihin virkoihin kuuluvia tehtäviä antaminen Konttorin palveluksessa olevien vahtimestarien toimeksi, ehdottaa valiokunta asian palautettavaksi Rkmriin, jonka tulisi selvityksen hankittuaan antaa lausuntonsa tästä ehdotuksesta sekä tästä ehkä johtuva muutettu esitys puheena olevaan lisämäärärahaan nähden.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 17.

Rkmrin esitys määrärahan myöntämisestä rinnakkaisopetuksen järjestämiseksi tyttöjen ammattikouluun.

Tyttöjen ammattikoulun johtajatar on Rkmrille ilmoittanut, että vuosi vuodelta lisääntyvä oppilasmäärä on pyrkinyt ammattikoulun pukuompeluosastolle, mutta nykyisen järjestelmän vallitessa ei läheskään kaikkia ole voitu ottaa vastaan. Kuluvana vuonna oli tälle osastolle ilmoittautuneiden luku taaskin ollut sangen suuri. Jottei tarvitsisi kieltäytyä vastaanottamasta suurta osaa pyrkijöitä, oli johtajatar anonut lupaa suomenkielisen rinnakkaisluokan perustamiseen mainitulle ammattiosastolle, mainiten että tätä uutta luokkaa varten tarvittava luokkahuone kalustoitteen jo oli kouluhuoneistossa käytettävänä. Kuluvaksi syyslukukaudeksi tarvittava lisämääräraha olisi, 2,200 markan vuosipalkan mukaan lukien, pukuompeluopettajattarelle elokuun 15 ja joulukuun 31 päivän väliseltä ajalta maksettava palkka 825 markkaa. Mainitun suomenkielisen rinnakkaisluokan perustamisen johdosta kuitenkin kaikille osastoille yhteistä teoreettisten aineiden opetusta nauttivain oppilaiden luku nousisi 59:ään, mikä seikka vaatisi jakamaan oppilaat kahdelle luokalle; tätä vaati koulun ohjesääntökin, jonka mukaan suurin oppilasluku kullakin luokalla saa olla 30. Tähän nähden olisi järjestettävä erikoinen rinnakkaisopetus, nimittäin 3 tuntia äidinkieltä, 3 tuntia laskentaa ja 4 tuntia piirustusta eli siis kaikkiaan 10 tuntia viikossa. Lukien 120 markkaa viikkotunnilta tarvittaisiin siis kuluvaksi syyslukukaudeksi 400 markkaa. Pukuompelun rinnakkaisopetuksen järjestämiseksi ja suomenkielisen luokan jakamiseksi kahtia edellä mainittujen aineiden opetusta varten tarvittaisiin siis täksi syyslukukaudeksi kaikkiaan 1,225 markan ylimääräinen määräraha.

Rkmri puoltaa myöntymistä puheena olevaan anomukseen. Kaupungin ammattikoulujen vuosi vuodelta lisääntyvä oppilasluku on todistuksena yleisön luottamuksesta mainittuja laitoksia kohtaan, ja näyttää kaupunginviranomaisilla olevan täysi syy osottamalla tar-

peelliset määrärahat laajentaa näiden koulujen toimintamahdollisuuksia. Esillä olevaan anomukseen lienee kuitenkin tarpeellista tehdä se lisäys, että johtokunnan olisi hankittava lisämäärärahaan suhteellinen valtioavun lisäys. Rkmri on esittänyt, että Kvsto päättäisi: osottaa 1,225 markkaa rinnakkaisopetuksen järjestämiseksi kuluvana syyslukukautena tyttöjen ammattikoulun pukuompeluosastolla;

että mainittu rahamäärä on maksettava Vston 1916 vuoden käyttövaroista; sekä

että tyttöjen ammattikoulun johtokunnan tulee anoa suhteellisesti mainittuun lisämäärärahaan korotettua valtioapua mainitulle oppilaitokselle.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 18.

Rkmrin esitys määrärahan osottamisesta hevosten ostoon puhtaanapitolaitoksen käytettäväksi.

Rakennuskonttorin puhtaanapito-osaston johtaja on kaupungin yleisten töiden Hallitukselle ilmoittanut, että melko suuri osa mainitun osaston palveluksessa olevia ajomiehiä, joiden päiväpalkka vuoden varrella oli korotettu 12 markkaan, oli vaatinut 15 markkaan korotettua päiväpalkkaa sekä, kun tähän vaatimukseen ei ollut heti myönnetty, osin jo jäänyt pois työstä tai uhannut yleisellä työnseisauksella. Kun puhtaanapitotyön häiriintymätön jatkuminen kuitenkin välttämättä vaati välittömiä toimenpiteitä, jotta tarvittavain hevosten puute tulisi poistetuksi, on puhtaanapito-osaston johtaja esittänyt, että osasto valtuutettaisiin vähitellen ostamaan enintään 50 hevosta ja että tästä johtuvat kustannukset toistaiseksi pantaisiin maksettaviksi yleisen käymäläinpuhtaanapidon työtilliltä. Tämän ilmoituksen johdosta on Hallitus, siihen katsoen että omain hevosten hankkiminen olisi kaupungille taloudellisesti edullisempaa kuin ajopalkan korottaminen, ja siihenkin nähden että kaupungin puhtaanapitolaitos voi vain sangen hankalasti toimia, jos työ edellä mainitusta syystä keskeytyy, valtuuttanut puhtaanapito-osaston heti ostamaan hevosia, toistaiseksi kuitenkin vain enintään 10, jota tarkoitusta varten puhtaanapitolaitoksen varoja olisi käytettävä, kunnes määräraha on voitu hankkia, mutta samalla esittänyt, että enintään 50,000 markkaa tarkoitukseen osotettaisiin ja annettaisiin Hallituksen käytettäväksi.

Rkmrin käsityksen mukaan olisi hyvin harkittua, että kaupunginviranomaiset menetelisivät niin, että kaupungin puhtaanapitolaitos voi häiriintymättä toimia huolimatta laitoksen töitä suorittavain ajomiesten vaatimuksista ja toimenpiteistä. On nimittäin ilmeistä, että ei ainoastaan katuja ja kaupungin omia taloja täydy joka tapauksessa pitää puhtaina, vaan on lisäksi kaupungin ja yksityisten talonmistajain kesken tehdyt sopimukset täytettävä. Tämä riippumattomuus saavutettaisiin varmimmin siten, että kaupunki ostaisi tarpeellisen määrän hevosia, joten niiden puute puhtaanapitolaitoksessa tulisi jossain määrin poistetuksi. Tuollainen toimenpide näyttää sitä enemmän tarpeen vaatimalta, sittenkun ajomiesten päiväraha on nykyoloissa niin huomattavasti kohonnut, että ehdotettu toimenpide taloudelliseltakin kannalta osottautuu edulliseksi. Puhtaanapito-

osaston laskelmain mukaan on ajomiehestä ja hevosesta nykyään kustannuksia vuodessa 4,320 markkaa, jota vastoin omasta hevosesta vakinaisesti asetettuine ajomiehineen olisi kustannuksia 3,360 markkaa. Puhtaanapitolaitoksen töissä on nykyään 88 ajomiestä ja hevosta, mutta kaikki puhtaanapitorattaat ja -astiat ovat kaupungin omaisuutta. Laskelma siis osottaa kaupungin säästävän melko paljon ottamalla käytäntöön omat hevoset vakinaisesti palkattuine ajomiehineen. Tässä on kuitenkin huomattava, että kustannukset tallin rakennuttamisesta mainittua hevosmäärää varten nousisivat 60—70,000 markkaan. Nykyaika ei kuitenkaan kehota toimeenpanemaan suurenlaisia muutoksia. Aivan mahdollonta ei ole, että sodan päätyttyä automobiilijärjestelmä pääsee vallitsevaksi ja siten kävisi tarpeettomaksi ostaa koko nykyään käytännössä olevaa hevosmäärää. Jotta kuitenkin puhtaanapitolaitoksen toiminta tulisi välttävästi taatuksi ja siten voitaisiin torjua epäoikeutettuja päiväpalkan korotusvaatimuksia, olisi aikaisempain 12 hevosen lisäksi niitä ostettava jokin vähäinen määrä, minkä ohessa kaupungin yleisten töiden Hallitus olisi valtuutettava harkintansa mukaan kussakin eri tapauksessa hankkimaan välttämättä tarpeellisen hevosmäärän, ja olisi sitä tarkoitusta varten enintään 50,000 markan siirtomääräraha osotettava. Mahdollista on, että tästä määrärahasta tarvitsisi käyttää ainoastaan vähäinen osa, mutta etu siitä, että Hallitus voisi esiintyvissä tapauksissa toimia nopeasti ja aikaa viepiä tiedusteluja käyttämättä, olisi ilmeinen.

Edellä esittämillään perusteilla on Rkmri ehdottanut, että Kvsto päättäisi valtuuttaa kaupungin yleisten töiden Hallituksen harkintansa mukaan kussakin eri tapauksessa ostamaan puhtaanapitolaitokselle tarvittavan määrän hevosia ja sitä varten osottaa enintään 50,000 markan siirtomäärärahan maksettavaksi Vston tämänvuotisista käyttövaroista.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 19.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä Tilastokonttorin painatuskuluja määrärahaan.

Rkmrille on Tilastokonttorin johtaja ilmoittanut, että kuluva vuoden menosäännössä konttorin painatuskuluja varten oleva 20,000 markan siirtomääräraha ei riitä konttorin tämänvuotisiin painatuskuluihin, sekä esittänyt, että konttorin käytettäväksi annettaisiin mainittuihin menoihin tarvittava lisämääräraha. Siinä kirjapainossa, missä konttorin julkaisut, kaavakkeet y. m. painatetaan, on työhinnat — samoin kuin muissakin tälläkäläisissä kirjapainoissa — $\frac{1}{8}$:sta 1915 korotettu 10 %:lla ja $\frac{1}{5}$:sta 1916 lisäksi 25 %:lla aikaisemmista hinnoista, joten konttorin painatuskulut ovat kohonneet suhteellisesti tähän. Mitä taas paperiin tulee, on ryysypaperista, jota konttori edelleen oli katsonut olevan julkaisuihinsa käyttäminen, ollut maksettava vieläkin suurempi hinnankorotus, nimittäin 30 % ja enemmänkin, vaikka konttorin on useihin paraikaa painatettavana oleviin julkaisuihin täytynyt paremmanlaatuisen ryysypaperin puutteessa käyttää hiukan huonomman laatuista paperia. Tähän tulee lisäksi, että Tilastokonttorin painatusmäärärahasta heti kuluva vuoden tammikuun alussa täytyi suorittaa joulukuun lopussa 1915 julkaistun vuosikirjan painatuskulut, jotka oikeastaan olisi ollut maksettava mainitun

vuoden vastaavasta määrärahasta, mikä kuitenkaan ei ollut voinut käydä päinsä, syystä että tuo määräraha oli vuoden vaiheessa tyyten käytetty. Tämän johdosta on konttorin kuluvana vuonna suoritettava vuosikirjan kahden vuosikerran painatuskulut yhden sijasta, mikä on luonnollinen seuraus julkaisun jouduttamisesta. Kun kuluvana vuonna edelleen maksettaviin painatustöihin on laskettu tarvittavan 23,400 markkaa ja konttorin painatusmäärärahasta nykyään on käytettävänä ainoastaan noin 4,000 markkaa, tarvittaisiin lisää vähintään 19,400 markkaa.

Samalla kun Rkmri edellä esitettyjen syiden nojalla on katsonut olevan puoltaminen konttorin esitystä, on Kri, kuitenkaan mitään ehdotusta tekemättä, arvellut, että enimmänsä osan kutakin teosta kävisi painattaminen halvemmalle (sellulosa)- paperille sekä eräitä julkaisuja jonkin verran supistaminen, joten niiden kustannukset huojenisivat. Rkmri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 19,400 markkaa lisäykseksi Tilastokonttorin painatuskuluja varten olevaan 1916 vuoden siirtomäärärahaan.

V. V.:

Määräraha myönnettäneen, ja samalla Tilastokonttorin huomiota kiinnitettäneen Rkmrin mainitsemaan keinoon konttorin julkaisujen kustannusten huojustamiseksi.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 20.

Rkmrin esitys lisäyksen myöntämisestä poliisilaitoksen halkomäärärahaan.

Sittenkun poliisimestari oli Rkmrille ilmoittanut, että poliisilaitoksen halkomääräraha, 25,000 markkaa, jo oli ylitetty 2,500 markalla, minkä johdosta arviolta 12,000 markan lisämääräraha, lukien yksikköhinnaiksi 60 markkaa valmiiksi pilkotulta syleltä, tarvittaisiin, on Kri, koska on osottautunut, että täksi vuodeksi vahvistetussa menosäännöissä polttoaineita varten lasketut menot yleensä ovat olleet liian alhaiset ja melko suuria lisämäärärahoja sentähden tänä syksynä tarvittaneen, puoltanut myöntymistä poliisimestarin anomukseen ja esittänyt, että Kvsto päättäisi osottaa tämänvuotisista käyttövaroistaan 12,000 markkaa lisäykseksi poliisilaitoksen tämänvuotiseen halkomäärärahaan.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnyttiin.

N:o 21.

Rkmrin esitys Kulmalankadun tontin N:o 5 rakennusajan pitentämisestä.

Sittenkun Kulmalankadun tontin N:o 5 omistaja, kauppias J. A. Jansson, oli Rkmriltä anonut mainitun tontin rakennusaikaa pitennettäväksi 4 vuodella ja anomuksensa tueksi

viitannut rakennusteollisuuden alalla nykyään vallitseviin tavattomiin oloihin, on Kri, ilmoittaen että hakija on mainitun tontin lunastanut omakseen vuonna 1909 ja Kvston 16/7 1914 tekemän päätöksen nojalla saanut rakennusajan pitennetyksi 16/7 1916 asti, huomauttanut että, vaikka Kri olisikin ollut halukas nykyolojen johdosta puoltamaan tontin rakennusaikaa edelleen pitennettäväksi, anottu neljän vuoden aika kuitenkin näytti liian pitkältä. Saattaa tosin olla mahdollon nykyään ratkaista, kuinka kauan täydellistä seisahdusta rakennusteollisuuden alalla jatkuu, mutta kaksi vuotta ei kuitenkaan näytäne liian lyhyeltä ajalta. Jos vastoin luuloa tuohon aikaan luonnottomia oloja edelleenkin vallitsisi, olisi hakijalla aina tilaisuus tehdä uusi anomus. Rkmri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi kahdella vuodella eli 16/7 1918 asti pitentää sen ajan, minkä kuluessa Kulmalankadun tontin N:o 5 tulee olla rakennettu.

V. V.:

Puolletaan.

Kvsto:

Myönnettiin.

N:o 22.

a) Sosialilautakunnan esitys toimenpiteistä Helsingissä lisääntyneen asuntotarpeen tyydyttämiseksi (Pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1916).

b) Sosialilautakunnan esitys uusien kunnan työväenasuntojen rakennuttamisesta (Pain. asiakirj. N:o 37 vuodelta 1916).

V. V.:

a) Kun Kvsto kunnallisen työnvälitystoimiston asettamisen yhteydessä 16/11 1915 päätti, että toimiston toiminnan alkamisaika oli jääpä Sosialilautakunnan esityksen varaan, mutta Lautakunta puolestaan ei ole toistaiseksi tehnyt tämän suuntaista aloitetta, ehdottaa valiokunta, ettei Kvsto nykyään tekisi erikoista päätöstä Rkmrin kirjelmän kahden ensimmäisen ponnien johdosta.

Mitä taas Rkmrin kolmanteen ponnien tulee, on valiokunta havainnut siinä kosketellun kysymyksen, joka ei ole erikoisen kiireellistä laatua, kaipaavan lähempää valmistelua ja ehdottaa sentähden, että Kvsto sitä varten asettaisi kolmijäsenisen valiokunnan. Valiokunnan jäseniksi ehdotetaan Vston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä herra Ehrnrooth.

Kun ehdotus Rkmrin viimeisessä ponnissa mainitusta asiasta jo on tehty sen mietinnön yhteydessä, joka on annettu uuden rakennusjärjestyksen ehdotusta vastaan tehtyjen muistutusten johdosta (asia N:o 6, pain. asiakirj. N:o 19 vuodelta 1916) saanee Rkmrin esitys tältä kohden raueta.

Mitä vihdoin tulee Sosialilautakunnan esittämään kysymykseen, kävisikö, millä tavoin ja millä ehdoilla kunnan toimesta huojennuksia aikaansaaminen tarveaineiden hankinnassa yleishyödyllisiä rakennusyrityksiä varten, esittää valiokunta, että Kvsto käskisi

kaupungin yleisten töiden Hallituksen Vstolle antaa seikkaperäisen ehdotuksen tästä asiasta.

b) Rkmrin ehdotusta puolletaan kaikilta kohdin.

Kvsto:

a) V. V:n ehdotukset hyväksyttiin. b) Rkmrin ehdotukseen myönnettiin.

N:o 23.

Kasvatuslautakunnan esitys Lautakunnan lääkärinviran täyttämisestä.

Puheena olevaa lääkärinvirkkaa, jonka voimassa olevan 4/11 1914 vahvistetun johtosäännön mukaan Kvsto täyttää Kasvatuslautakunnan tehtyä ehdotuksen ja josta rajasäännön mukaan on palkkaa 3,000 markkaa vuodessa, ovat entisen viranpitäjän kuoleman jälkeen kuulutetun hakuajan kuluessa hakeneet tohtorit C. Nyberg, E. O. Lindén, R. E. Granholm, K. R. Kyrklund ja E. R. Nystén.

Lääketieteen- ja kirurgiantohtori Carl Nyberg on syntynyt 1879, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1913, nimitetty assistenttilääkäriksi Helsingin yleisen sairaalan pediatrialle osastolle 1916, suorittanut bakteriologisia tutkimuksia m. m. kulkutaudintapaisen lavantaudin ehkäisemiseksi Tampereella 1916 ja julkaissut erinäisiä tieteellisiä kirjoituksia.

Lääketieteellisensiaatti Emil Olof Lindén on syntynyt 1866, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1894, toiminut kunnanlääkärinä 1894—1910 ja rautatielääkärinä kaikkiaan 16 1/2 vuotta; erinäisinä vuosina ulkomailla tutkinut lastentauteja.

Lääketieteellisensiaatti Karl Rafael Kyrklund on syntynyt 1880, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1914 sekä toiminut kunnanlääkärinä 1914 ja 1915.

Lääketieteellisensiaatti Ranghild Ellen Granholm on syntynyt 1879, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1911, toiminut assistenttilääkärinä yleisen sairaalan lastenosastolla 3 vuotta sekä lyhyenlaisia aikoja hoitanut erinäisiä lääkärinvirkoja.

Lääketieteellisensiaatti Einar Rafael Nystén on syntynyt 1882, suorittanut lääket. lis. tutkinnon 1911, toiminut kunnanlääkärinä 1911—1914 ja valittu uuden kulkutautisairaalan vanhemmaksi assistenttilääkäriksi 1914.

Kasvatuslautakunta esittää, että lääketieteellisensiaatti Lindén, joka sekä viran edellisen haltijan viime taudin aikana että hänen kuolemansa jälkeen on hoitanut puheena olevaa lääkärinvirkkaa, nimitettäisiin siihen.

V. V.:

Asia pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 24.

Helsingin kaupungin teknillisten laitosten Hallituksen esitys lähemmän määräyksen antamisesta siitä, saako sähkölaitoksen tilastonlaatija ikäkorotusta määrävuosien palveluksesta.

Palkanjärjestelyvaliokunnan tekemän ehdotuksen johdosta (*Pain. asiakirj. N:o 18 vuodelta 1916*) päätti Kvsto 28/3 1916 m. m.

että kaikille teknillisten laitosten vakinaisille virkamiehille taataan ikäkorotusta 5 ja 10 vuoden palveluksesta 10 % pohjapalkasta kumpaisellakin kerralla; sekä

että tämän laatuiseksi virkamieheksi on luettava ainoastaan niiden mainituissa laitoksissa olevain virkain pitäjät, jotka Kvsto tai mainittujen laitosten hallitus täyttää.

Tämän johdosta huomauttaa mainittu Hallitus että, niinkuin palkanjärjestelyvaliokunta oli huomauttanut, jonkinlaista epävarmuutta oli vallinnut siitä, mitä puheena olevassa kohdassa tarkoitettiin „virkamiehillä“. Niinpä oli Hallitus, jolla ohjesääntönsä 7 §:n säännöksen johdosta oli oikeus asettaa kaikki laitosten vuosirahasäännöissä luetellut virkamiehet, lukuun ottamatta toimitusjohtajia, tähän asti asettanut myöskin konemestari, koneenkäyttäjät y. m. s. toimihenkilöt, joita valiokunnan lausunnon ja Kvston vastamainitun päätöksen mukaan ei käynyt lukeminen virkamiehiin. Edellä mainittu Kvston määräys oli aiheuttanut Hallitusta ottamaan lähemmin pohdittavaksi, mitkä teknillisissä laitoksissa nykyään olevista viroista oikeastaan oli luettava ensiksi mainittuun ryhmään, ja oli Hallitus hankittuaan lausunnon laitosten toimitusjohtajilta havainnut, että niihin virkamiehiin, joiden asettaminen edellä mainitun pykälän mukaan oli Hallituksen asia ja joille samoin kuin toimitusjohtajillekin Kvsto oli taannut ikäkorotuksen, olisi luettava seuraavat virkamiehet, jotka vastuunalaisina hoitavat jotakin laitosten erikoista osastoa, nimittäin:

vesijohtolaitoksessa: apulaisjohtaja, kamreeri, kirjanpitäjä, kassanhoitajatar, kemisti, hänen apulaisensa, putkiverkkoinsinööri, johtotyöosaston insinööri sekä työpajan insinöörijohtaja;

kaasulaitoksessa: apulaisjohtaja, kamreeri, kirjanpitäjä, kassanhoitajatar, kemisti, johtotyöosaston insinööri ja apulaisinsinööri; sekä

sähkölaitoksessa: kamreeri, kirjanpitäjä, kassanhoitajatar, ensimmäinen käyttöinsinööri, avustava käyttöinsinööri, johtoverkkoinsinööri, mittariosaston insinööri, mittarikonttorin johtaja ja johtotyöosaston insinööri.

Sitä vastoin on Hallitus ollut sitä mieltä, ettei sähkölaitoksen tilastonlaatijaa, vaikka viran nykyinen pitäjä on Hallituksen asettama, käy sivistysmäärään eikä virka-asemaan nähden asettaminen edellä lueteltujen, ikäkorotukseen oikeutettujen virkamiesten vertaiseksi, vaan olisi hänet sopivammin luettava siihen henkilökuntaan, joka valiokunnankin käsitöksen mukaan jää virkamiesryhmän ulkopuolelle. Ja kun mainittu tilastonlaatija kuitenkin valiokunnan ehdottamassa teknillisten laitosten palkanjärjestelyssä (Liite VIII siv. 26—27) on mainittu ikäkorotukseen oikeutettujen joukossa, on Hallitus yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi pitänyt oikaisua tässä kohden tarpeellisenä ja sentähden esittänyt Kvston päätettäväksi, että sähkölaitoksen tilastonlaatija ei ole luettava niihin virkamiehiin, joille on taattu ikäkorotus.

Samoin kuin Hallitus on Rkmrikin ollut sitä mieltä, että mainittu virka, jonka Hallitus perusti 1911 vuoden vuosirahasääntöä laatiessaan piirustajatoimen sijaan ja jonka täyttämässä molemmipuolisesta irtisanomisajasta ei sovittu, ei ole sen laatuinen, että sen pitäjä olisi käsitettävä teknillisten laitosten vakinaiseksi virkamieheksi ja sen johdosta oikeutetuksi ikäkorotukseen 5 ja 10 vuoden palveluksesta, minkätähden Kri on puoltanut myöntymistä esitykseen.

V. V.:

Palkanjärjestelyvaliokunnan ehdotuksen ja Kvston esillä olevasta asiasta tekemän päätöksen perustelmissa lausutaan seuraavaa:

„Ehdotuksen mukaan suotaisiin tässä puheena oleva palkanparannus *kaikille teknillisten laitosten vakinaisille virkamiehille*. Kun jonkinlaista epätietoisuutta näyttää vallitsevan siitä, mitä näillä virkamiehillä on tarkoitettava, on Valiokunta arvellut, että

Valtuuston tulisi yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi määrätä kantansa asiassa. Teknillisten laitosten virkamiehenä Valiokunta puolestaan pitäisi näiden laitosten hallitukselle huhtikuun 30 päivänä 1912 vahvistetun johtosäännön 7 §:n sanonnan mukaan sellaista vakinaisella menosäännöllä olevan viran pitäjää, jonka Kaupunginvaltuusto tai Hallitus ottaa ja erottaa molemminpuolisen irtisanomisoikeuden ehdolla. Tämän ryhmän ulkopuolelle jäisivät siis Valiokunnan käsityksen mukaan ne konttorihenkilöt (konttori-apulaiset, piirustaja-apulaiset, laboratoriapulaiset y. m.), joiden virkoja ei ole erikseen lueteltu palkkasäännössä ja jotka palkataan yhteisestä määrärahasta, sekä niinikään ne viranpitäjät (ylikoneenkäyttäjät, konemestarit, putkimestarit, työmestarit, kaasumestarit, ylimonttööri, varastonhoitajat, varastokirjurit, varastokirjanpitäjät y. m. s.), jotka vastainmainitun 7 §:n johdosta ottaa ja erottaa asianomainen laitoksen päällikkö. Valiokunta ei suinkaan tahdo kieltää, että viimeksi mainituissakin ryhmissä on henkilöjä, jotka pitkällisen ja uskollisen palveluksen perusteella ansaitsevat palkanparannusta, mutta tämä lienee siinä tapauksessa annettava asianomaisille henkilökohtaisena palkanlisäyksenä sillä tavoin kuin kaupungin teknillisten laitosten toimitusjohtajille huhtikuun 30 päivänä 1912 vahvistetun johtosäännön 10 kohta edellyttää.“

Samalla kun V. V.:lla ei ole ollut mitään muistuttamista teknillisten laitosten Hallituksen tekemää niiden viranpitäjään jakoa vastaan, jotka on luettava virkamiehiksi ja siis saavat ikäkorotusta, koska tämä jako on palkanjärjestelyvaliokunnan esittämien periaatteiden mukainen, on V. V., ilmoittaen että Kvston päätöstä ei vielä ole toimeenpantu sähkölaitoksen tilastonlaatijaan nähden, katsonut voivansa puoltaa myöntymistä Rkmrin kannattamaan Hallituksen esitykseen.

Kvsto:

Esitys hyväksyttiin.

N:o 25.

- a) Kaupungin yleisten töiden Hallituksen kertomus vuodelta 1915.
- b) Taksoitusvalmistelukunnan kertomus samalta vuodelta.

V. V.:

Kertomukset pantaneen pöydälle ensi kokoukseen.

Kvsto:

Pantiin pöydälle.

N:o 26.

Työväenopiston yhteisen johtokunnan ilmoitus mainitun johtokunnan sekä opiston molempain osastojen johtokuntain puheenjohtajain ja varapuheenjohtajain vaalista.

Yhteinen johtokunta ilmoittaa puheenjohtajiksi ja varapuheenjohtajiksi valinneensa: yhteiseen johtokuntaan: kunnallisneuvos V. von Wrightin ja professori K. Grotenfeltin;

ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: professori J. J. Sederholmin ja tohtori A. Liliuksen;
 sekä
 suomenkielisen osaston johtokuntaan: professori K. Grotenfeltin ja tohtori O. Mantereen.

V. V.:

Merkittäneen tiedoksi saaduksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 27.

Työväenopiston suomenkielisen osaston johtokunnan ilmoitus uuden jäsenen valitsemisesta mainittuun johtokuntaan.

Johtokunta ilmoittaa että, sittenkun sen jäsen, entinen kaupunginreviisori K. A. Widenius on muuttanut pois paikkakunnalta, olisi uusi jäsen hänen sijaansa valittava $\frac{1}{6}$ 1918 asti.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että herra Wideniuksen sijaan, jonka tehtävän täytyy hänen poismuuttonsa johdosta katsoa lakanneen, edellä mainitun johtokunnan jäseneksi valittaisiin Kansanvalistusseuran sihteeri, maisteri Niilo Liakka.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 28.

Jatkokäsittelyyn $\frac{1}{8}$:sta 1916: Kysymys tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä Helsingin kaupungin sairaalain hoitosäännön toimeenpanemiseksi.

Esiteltäessä $\frac{1}{8}$ 1916 Helsingin kaupungin sairaalain hoitosääntöä päätti Kvsto käskää Terveidenhoitolautakunnan Vstolle tehdä ehdotuksen niistä toimenpiteistä, jotka olisivat tarpeelliset mainitun hoitosäännön voimaansaattamiseksi, eritoten siihen ajankohtaan nähden, mistä lähtien sairaalatarkastajan tulisi ryhtyä toimeensa.

Tämän johdosta Terveidenhoitolautakunta ilmoittaa, että Lautakunnan mielestä ohjesäännön toimeenpano ei aiheuta muita toimenpiteitä, kuin että Lautakunta oikeutettaisiin kuluvan vuoden lopulla julistamaan sairaalatarkastajan virka avonaisena Lautakunnalta haettavaksi, minkä jälkeen ja sittenkun uusi ylihallitus on asetettu, hakukirjat lähetettäisiin mainitulle viranomaiselle lausunnon saamiseksi ja vasta sen jälkeen Kvsto täyttäisi viran.

V. V.:

Vastaisen ylihallituksen lausunto sairaalatarkastajanviran täyttämisestä olisi tosin tärkeä Kvstolle. Mutta kun tämä viranomainen ei kuitenkaan voi virallisesti toimia, ennenkuin

1/1:stä 1917 lähtien, jolloin uusi ohjesääntö astuu voimaan, joten ylihallituskin on sopivin asettaa siinä joulukuulla pidettävässä kokouksessa, jossa kunnan muut hallitukset ja lautakunnat valitaan, siirtäisi Terveystaloutautakunnan esittämä mutka viran täyttämisen ensi vuoden alkuun. Valiokunnan mielestä kuitenkin on tärkeää, että virka täytetään niin ajoissa, että sen pitäjä saa tilaisuuden ennen ylihallituksen virallista kokoontumista jossain määrin perehtyä ohjesäännön mukaisiin moninaisiin ja tärkeisiin virkatehtäviinsä sekä ryhtyä erinäisiin valmistelutoimiin, jotta ylihallitus voi kokoontua heti 1917 vuoden alussa. Huomattava on niinkään, että sairaalatarkastaja on ylihallituksen jäsen, joten ylihallitus ei niin kauan kuin tarkastaja on asettamatta ole uuden ohjesäännön mukaan täysilukuinen. Tähän nähden ja kun mainitun uuden virkamiehen palkka on pantu 1916 vuoden menosääntöön, ehdottaa valiokunta, että Terveystaloutautakunnan, joka toistaiseksi ja kunnes Helsingin kaupungin sairaalaylihallitus ryhtyy toimimaan, on kunnan kaikkien sairaanhoitoasiain hoitoelimenä, käskettäisiin julistaa sairaalatarkastajanvirka avonaisena siihen nimitetyn henkilön vastaanotettavaksi 1/12 1916 sekä Kvstolle lähettää hakukirjat oman lausuntonsa kera niin hyvissä ajoin, että Vsto voi viran täyttää ennen vastamainittua päivää.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 29.

Neitien H. Kuhlefeltin y. m. hakemus apurahan saamisesta väliaikaisen ruotsinkielisen lastentarhan voimassapitoon.

Sittenkun neidit Helene Kuhlefelt, Margit Kihlman, Herdis Boisman, Maila Stenberg ja Karin Rosenqvist olivat anoneet 3,870 markan apurahaa väliaikaisen ruotsinkielisen kansanlastentarhan voimassapitämiseksi viidennessä kaupunginosassa lukuvuonna 1916 — 1917, on kansanlastentarhain johtokunta, jonka lausunto asiasta on hankittu, puoltanut hakemusta sekä maininnut puolestaan ajatelleensa, että ruotsinkielinen kansanlastentarha olisi mainittuun kaupunginosaan perustettava syksystä 1917, jonka ehdotuksen johtokunta oli aikonut aikanansa esittää Kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi. Hakijat olivat kuitenkin jo nyt eli siis vuotta aikaisemmin tarjoutuneet väliaikaisella lastentarhalla täyttämään puheena olevan ilmeisen tarpeen apumaksusta, joka on noin 3,000 markkaa vähempi kaupungin avustaman kansanlastentarhan vakinaista määrärahaa. Tämä huojennus saataisiin pääasiallisesti aikaan siten, että opettajattaret olivat aikoneet suorittaa työnsä korvauksetta. Kannatuskauden päätyttyä annettaisiin hakemuksen ohaisen kustannusarvion mukaan ostettu kalusto kaupungin omaksi. Kaupunginvaltuusto olisi siis esteetön päättämään, onko syksystä 1917 lähtien mainitussa kaupunginosassa kannatettava ruotsinkielistä kansanlastentarhaa vakinaisella apurahalla. Anotusta väliaikaisesta apurahasta eivät tosin muut lastentarhaopettajattaret voisi kilpailla ja tässä kohden toimenpide tietäisi poikkeamista johtokunnan toiminnalle vahvistetuista ohjeista. Mutta tätä näkökantaa ei johtokunta ole katsonut olevan tässä tapauksessa sovellettava, kun toimenpide on väliaikainen ja hakijat huolimatta apurahan verraten vähäisestä määrästä ovat sitoutuneet pitämään laitoksen voimassa saman suunnitelman mukaan, jota noudatetaan kaupungin kannattamissa kansanlastentarhoissa, tilivelvollisuudella ja johtokunnan tarkastuksen alaisena, minkä ohessa olisi huomattava, että

kaikki hakijat ovat tutkinnon käyneitä ja tehtäväänsä päteviä lastentarhaopettajattaria. Jos ruotsinkielinen lastentarha tavallisessa järjestyksessä perustetaan puheena olevaan kaupunginosaan, ei ehdotettu väliaikainen toimenpide estä kaupunginviranomaisten sitä varten myöntämää määrärahaa julistamasta niinkuin tavallista avonaisena pätevien johtajatarten haettavaksi.

Siihen nähden että ruotsinkielisen kansanlastentarhan tarve mainitussa osassa kaupunkia on ilmeinen, on Rkmri kaikin puolin yhtynyt johtokunnan puoltavaan lausuntoon, onpa Krissa arveltu, että kaupungin olisi osotettava laitoksen voimassapitoon tarvittava koko apuraha eli 7,000 markkaa eikä vastaanotettava näiden nuorten opettajatarten tarjousta hoitaa opetusta korvauksetta. Mutta kun on anottu ainoastaan 3,870 markan apurahaa ja luultavasti on kysymys ainoastaan vuoden kestävästä väliaikaisesta järjestelystä, ei Krin mielestä ole ollut painavia syitä esittää johtokunnan lausunnosta poikkeavaa ehdotusta. Rkmri on sentähden esittänyt, että Kvsto päättäisi tämänvuotisista käyttövaroistaan osottaa 3,870 markkaa väliaikaisen ruotsinkielisen kansanlastentarhan voimassapitoon viidennessä kaupunginosassa lukuvuonna 1916—1917 kansanlastentarin johtokunnan valvonnan alaisena.

V. V.:

Valiokunta esittää, että Kvsto syyslukukaudeksi 1916 myöntäisi hakijoille 1,800 markan apurahan sekä käskisi kansanlastentarin johtokunnan ja Rkmrin ensi vuoden budjetti-ehdotukseen panna kevätlukukaudella 1917 laitoksen avustamiseen tarvittavan määrärahan.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 30.

Pankinjohtaja Kaarlo Brofeldtin anomus saada vapautus Kauppakorkeakoulun johtokunnan jäsenyydestä.

Herra Brofeldt, jonka Kvsto oli valinnut Kauppakorkeakoulun johtokunnan jäseneksi 1916 vuoden loppuun, anoo vapautusta mainitusta tehtävästä, jota hän toisella paikkakunnalla asuvana ei katso voivansa asianmukaisesti täyttää.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa hakijan anomukseen myönnettäväksi ja hänen sijaansa jäseneksi 1916 vuoden loppuun sekä kolmivuotiskaudeksi 1917—1919 valittavaksi herra Castrénin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 31.

Professori Ernst Nordströmin ilmoitus hänelle myönnetystä valtioneläkkeestä.

Kvstolle annetussa kirjoituksessa anoi taideteollisuuskeskuskoulun johtaja, professori Ernst Nordström, ilmoittaen että hänen anomuksensa ylimääräisen 5,000 markan suu-

ruisen valtioneläkkeen saamisesta varsin luultavasti hyljättäisiin, että hänelle kunnan varoista myönnettäisiin vuotuinen 4,000 markan apuraha, ja myöntyi Kvsto hakijan anomukseen sikäli, että ¹¹/₅ 1915 hänelle myönsi 3,000 markan vuotuisen elinkautis-apurahan, joka on maksettu sen jälkeisen kesäkuun 1 päivästä, jolloin hakija erosi toimestaan. Tämän johdosta hakija anoi K. Senaatilta, että hänelle myönnettäisiin ainakin 2,500 markan ylimääräinen eläke. Tähän anomukseen on Senaatti nyttemmin myöntynyt, mistä hakija on katsonut olevan Kvstolle ilmoittaminen, siltä varalta että Vsto katsoisi myönnetyn valtioneläkkeen vaikuttavan hakijan kunnallisen eläkkeen määrään.

V. V.:

Hakijan ilmoitus ei aiheuttane erikoista toimenpidettä Kvston puolelta.

Kvsto:

Ei aiheuttanut toimenpidettä.

N:o 32.

Sailors Homen Johtokunnan esitys erinäisten toimihenkilöjen valitsemisesta mainittuun laitokseen.

Johtokunta ilmoittaa, että seuraavain, Kvston vuosiksi 1914, 1915 ja 1916 valitsemain toimihenkilöjen, nimittäin johtokunnan jäsenen, kolleginasessori U. Kurténin, varajäsenen, kauppaneuvos V. Ekin, tilintarkastajan, pankinjohtaja H. Hertzbergin ja hänen varamiehensä kauppias A. E. Sundströmin toimikausi päättyy vuonna 1916, sekä pyytää Kvstoa valitsemaan toimihenkilöt eroavain sijaan vuosiksi 1917, 1918 ja 1919. Tässä yhteydessä ilmoitetaan, että asessori Kurtén on ilmoittanut ei haluavansa tulla uudelleen valituksi.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa, että Kvsto valitsisi johtokunnan jäseneksi kauppaneuvos V. Ekin ja varajäseneksi kauppias A. Holmströmin sekä tilintarkastajaksi kauppias A. E. Sundströmin ja hänen varamiehekseen pankkiiri O. Lucanderin.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 33.

V. V:n ilmoitus toimenpiteistä, joihin on ryhdytty Kvston päätösten tiedoksi saattamisen jouduttamiseksi.

Kun useinkin on kuulunut valituksia, että tavallisesti kuluu viikkokausia ennenkuin ne Kvston päätökset, mitkä voimassa olevan kunnallisasetuksen 46 §:n mukaan on Maist:n toimesta pantava täytäntöön, on saatettu asianomaisten kunnan viranomaisten tiedoksi sekä että kiireelliset asiat sen johdosta ovat paljon viivästyneet haitaksi näille viranomaisille ja yksityisille asiallisillekin, on Kvston kanslia, siihen katsoen että pu-

heena oleva viivästyminen pääasiallisesti on johtunut asianomaisille laitoksille lähetettävään Maist:n pöytäkirjanotteiden kirjoittamiseen tarvittavasta ajasta, Maist:n kanssa asiasta sovittuaan ryhtynyt sellaiseen toimenpiteeseen, että Maistraattiin annettavain Vston kirjelmän oheen vastedes pannaan tarpeellinen määrä jäljennöksiä, jotka, sittenkun Maist. on asian käsitellyt, Maist:n täytäntöönpanopäätöksen sisältävän painetun saattokirjan kera heti lähetetään asianomaisille viranomaisille.

Niinikään tulevat vastedes Kvston painetut esityslistat, kohta kun päätökset niihin on lisätty, säännöllisesti lähetettäväksi kaupungin hallitusten ja lautakuntain tiedoksi.

Kvsto:

Merkittiin.

N:o 34.

Maist:n kirjelmä ynnä Lääninhallituksen kirje jäsenten valitsemisesta sota-aikaisen varallisuudenlisäyksen verotusvaliokuntaan.

Elokuun 18 päivänä 1916 sota-aikaikaisesta tulojen lisäännyksestä suoritettavaa veroa koskevan armollisen asetuksen johdosta kehoitetaan Kvstoa joutuisimmin valitsemaan kaksi jäsentä ja yksi varajäsen siihen verotuslautakuntaan, joka mainittua tarkoitusta varten tulee asetettavaksi Uudenmaan läänin Lääninhallitukseen.

V. V.:

Valiokunta ehdottaa jäseniksi valittavaksi protokollasihteeri Björn Wasastjernan ja maisteri John Grönlundin, varamiehenä konttoripäällikkö John Hellstén.

Kvsto:

V. V:n ehdotus hyväksyttiin.

N:o 35.

Maist:n kirjelmä ynnä ensimmäisen kaupunginlääkärin, professori Wilhelm Sucksdorffin virkavapausanomus.

Hakija pyytää lääkärintodistuksella näytetyn kivulloisuuden tähden virkavapautta kuluvan syyskuun ja ensi lokakuun ajaksi sekä ehdottaa, että terveydenhoidontarkastaja, tohtori Viktor Manner, joka on siihen ilmoittanut suostuvansa, määrättäisiin virkavapauden aikana hoitamaan ensimmäisen kaupunginlääkärintervikaa.

Terveydenhoitolautakunta ja Maistraatti puoltavat myöntymistä hakemukseen.

V. V.:

Puolletaan, sillä ehdolla ettei kaupunginkassaa tämän johdosta rasiteta erikoisella menolla.

Kvsto:

Esitykseen myönnyttiin V. V:n siihen ehdottamin lisäyksin.

Helsingissä, Sanomal. ja Kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino 1916.
